

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

A man and a woman are standing together, looking at a tablet held by the woman. The man is on the left, wearing a light grey long-sleeved shirt and blue jeans. The woman is on the right, wearing a yellow long-sleeved top and blue jeans. They are both smiling and looking at the tablet. The background is a plain, light-colored wall.

Bestuursverslag & Jaarrekening 2022

Inhoudsopgave

Bestuursverslag 2022

1.	Bestuursverslag	6
1.1	Organisatie	6
1.2	Netwerk	8
2.	Behaalde resultaten in 2022	10
2.1	Programmaliĳnen	10
2.2	Beleidscontouren	10
2.3	Fysieke Bibliotheek	11
2.4	Voor kinderen	14
2.5	Voor volwassenen	18
2.6	Bibliotheek van de toekomst	19
3.	Sociaal verslag	20
4.	Raad van Toezicht	22
4.1	Taken en verantwoordelijkheden	22
4.2	Samenstelling	23
4.3	Vergaderingen en overleg	24
4.4	Vergoeding	24
4.5	Financiële verantwoording	24
4.6	Financiën en begroting 2023	25
5.	Kengetallen	28

Jaarrekening 2022

Staat van baten en lasten 2022 Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	32
Balans per 31 december 2022 Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân	33
Resultaatbestemming 2022	34
Kasstroomoverzicht 2022	35
Toelichting behorende tot de jaarrekening	36
Toelichting op de balans	42
Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen	45
Toelichting op de Staat van baten en lasten	46
Toelichting op de jaarrekening	48
Vaststelling en ondertekening	49
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	50

Voorwoord

De opdracht-gevende gemeenten Opsterland, Oost- en Weststellingwerf en Bibliotheken Zuidoost Fryslân (BZOF) hebben hoge ambities en de organisatie spant zich maximaal in om die ambities waar te maken. Het jaar 2022 bleek het jaar te zijn waarin duidelijk werd dat de grenzen zijn bereikt en dat de druk op de organisatie te groot is geworden. De balans tussen beleid en de beschikbare financiën en mensen raakte verstoord. BZOF kende een ongekend hoog en langdurig ziekteverzuim met name in het management en dat leidde niet alleen naar hoge kosten maar ook tot discontinuïteit in de organisatie en tot arbeidsstress op de werkvloer. De per 15 oktober 2021 aangestelde directeur-bestuurder, mevrouw Irene Rozemeijer ging voortvarend van start, maar koos ervoor haar arbeidscontract per 1 februari 2023 te laten ontbinden. De Raad van Toezicht stelde als interim-directeur bestuurder de heer Jouke Bethlehem aan. Het jaar 2023 zal een sleuteljaar worden waarin een meerjarenbeleidsplan en een sluitende meerjarenbegroting een gezond perspectief voor de toekomst moet bieden. Ondanks de hectiek laat dit verslag zien dat er toch uitstekende prestaties zijn geleverd. De bibliotheek en de vele gebruikers klommen uit het coronadal. Netwerken zijn herstart en doorontwikkeld en er zijn, samen met partners en veel vrijwilligers, grote stappen gezet met name op het nieuwe terrein van de maatschappelijke educatieve bibliotheek. De twee lijnen daarin zijn vaardigheden rond taal en digitaal. De in de Coronaperiode gestarte IDO's (Informatiepunten Digitale Overheid) lijken structureel te worden gefinancierd door de Rijksoverheid. Andere taal- en digitale activiteiten zijn nu nog sterk afhankelijk van eenmalige subsidies, projecten en vrijwilligers. Hoewel belangrijk in visie

en beleid is deze beleidslijn nog instabiel in organisatorische zin. Garantie op continuïteit door inbedding in de organisatie is niet mogelijk omdat structurele financiering, en dus ook bemensing, in 2022 ontbrak. Gezien de hoge percentages laaggeletterden en het eveneens hoge aantal gebruikers van de WMO in de drie opdracht-gevende gemeenten vraagt deze lijn wel om een structurele aanpak. De huidige opzet van de maatschappelijke educatieve bibliotheek vraagt veel van de organisatie maar dat neemt niet weg dat BZOF zich maximaal inspant om de (netwerk)afspraken na te komen en gestelde doelen te behalen.

Samengevat was het jaar 2022 een moeilijk jaar voor BZOF. Alle medewerkers in de 8 vestigingen, op de tientallen scholen en kinderopvang, de medewerkers en de vrijwilligers die honderden inwoners ondersteunden bij taal en digitale zaken verdienen alle lof. Dat geldt ook voor de tijdelijke medewerkers, vanwege ziektevervangings. Zij werkten zich in korte tijd in onder moeilijke omstandigheden en droegen stevig bij aan continuïteit in beleid, bedrijfsvoering en financiering. Het jaar 2023 zal een overgangsjaar worden waarin BZOF in samenwerking met de opdracht-gevende gemeenten een meerjarenbeleidsplan 2024 - 2028 wil ontwikkelen. Met ingang van 2024 staat iedereen gemotiveerd aan de start van een nieuwe meerjarige beleidsperiode met als gemeenschappelijke noemer het leveren van bibliotheekdienstverlening aan de inwoners tegen een maximale prijs/kwaliteitverhouding.

Jouke Bethlehem

Interim directeur-bestuurder

2022

Bestuursverslag

1. Bestuursverslag

1.1 Organisatie

Directiewisseling

Eind 2022 koos de directeur-bestuurder mevrouw Rozemeijer ervoor haar contract te laten ontbinden waardoor een vacature ontstond per 1 februari 2023. Vanaf februari 2023 vervult Juke Bethlehem de rol van interim-directeurbestuurder.

Vrijwilligers

BZOF hecht waarde aan de inzet van vrijwilligers. Om meer structuur te geven aan de inzet en waardering van de ruim 80 vrijwilligers stelde BZOF per januari 2022 een (tijdelijke) vrijwilligerscoördinator aan om vrijwilligersbeleid vorm te geven en te implementeren in de organisatie. Er is nu formeel een overeenkomst met iedereen gesloten, verklaringen omtrent gedrag (VOG) zijn beschikbaar en intern zijn er spelregels gemaakt rond aandacht en waardering. Het aantal vrijwilligers is ongeveer hetzelfde gebleven als vorig jaar. In Noordwolde zijn de circa 20 bibliotheekvrijwilligers ondergebracht bij het Cultuurplein. De inzet was vanuit de eigen kennis en ervaring divers maar de intrinsieke motivatie was veelal hetzelfde: 'iets doen voor een ander'. Vrijwilligers hebben ook zelf kennis opgedaan door het volgen van trainingen op het gebied van onder andere taalcoaching, train de trainer, werken met computers of smartphone of door het uitnodigen van een gastspreker. De vrijwilligers ontvingen als waardering voor hun inzet een kaartje op de Nationale Dag van de Vrijwilliger, 7 december. Daarnaast is een kerstbijeenkomst aangeboden

om samen met het personeel, onder het genot van een hapje en een drankje, met elkaar kennis te maken. Na afloop ontvingen zij een kerstattentie. Het was een geslaagde activiteit.

Eind 2022 waren 87 vrijwilligers ingeschreven. Sommige vrijwilligers zijn actief in meerdere gemeenten:

24 in de gemeente Ooststellingwerf,
36 in Weststellingwerf,
27 in Opsterland.

Werkterreinen waren de Bibliotheek aan Huis, Digi-Taalhuis, Taalcoach/Taalmaatje, Makerlab, Zadenbieb, Kijkzaal en als coördinator of gastheer/vrouw. De vrijwilligers van SeniorWeb Zuidoost Friesland en vrijwilligers Digitale Vaardigheden spelen een actieve rol binnen BZOF op het gebied van digitale vaardigheden, zoals het aanbieden van de cursus 'werken met e-overheid'.

AVG

In 2022 is een aanzet gegeven om meer bewustwording te creëren op de werkvloer rond AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). BZOF maakt gebruik van de overkoepelende ondersteuning voor bibliotheken bij vraagstukken rond de naleving van de AVG en aanverwante wetgeving (compliance). Voor bibliotheekmedewerkers is bewustzijn over de privacy van bibliotheekgebruikers vanwege de groeiende digitalisering van persoonsgegevens erg belangrijk. Hier moet continu rekening mee worden gehouden tijdens de dagelijkse werkzaamheden in de bibliotheek, maar ook in projecten van bibliotheekmedewerkers en

vrijwilligers. Voor vrijwilligers is daarbij ook de Verklaring omtrent gedrag (VOG) van toepassing. Daarnaast is het niet alleen belangrijk om intern alles goed op orde te hebben; de bibliotheek moet ook hun bezoekers en klanten kunnen ondersteunen.

Werkroosters

Als gevolg van de aangepaste openingstijden zijn de werkroosters van de medewerkers herzien. Daarbij wordt uiteraard de CAO in acht genomen. Het is een doorlopend proces waarbij we werken naar een zo optimaal mogelijke afstemming tussen formatie, diensten en individuele belangen. Op de drie hoofvestigingen is nu standaard een tweemans bezetting. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor klantcontact en het beantwoorden van vragen vanuit de nieuwe opdracht Informatiepunt Digitale Overheid. Ook rouleren medewerkers op de verschillende vestigingen van BZOF. Daarbij wordt in eerste instantie ook gekeken naar reisafstand. Bij een knelpunt zal een medewerker ook ingezet worden op een vestiging iets verder weg. Zo behoudt elke vestiging zijn eigen identiteit en is ook herkenbaar als BZOF. Op deze wijze raken de medewerkers vertrouwd met alle vestigingen en komt er meer synergie in werkwijze en werkprocessen. Dit zorgt er ook voor dat BZOF de ziektevervangings beter kan opvangen en ook de verdeling van de werkbelasting kan beter gespreid worden over het gehele team. Een andere factor waarmee we rekening houden is dat de komende jaren ongeveer de helft van de bibliotheekmedewerkers de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Roulatie helpt om optimaal de kennis en ervaring te delen met huidige en nieuwe collega's.

Leveranciers

In 2022 zijn alle leveranciers van BZOF in kaart gebracht. Contracten en dienstverlening zijn beoordeeld en geactualiseerd. Er is aan kostenbesparing gedaan door contracten op te zeggen die minder relevant zijn en door de inhoud van servicecontracten te beperken. Het risico van kosten van maatwerk bij problemen nemen hierdoor toe. De volgende stap in het proces is alle actieve contracten in de CRM-module van het door Fers provincie brede ERP systeem (Afas) te zetten en het relatiebeheer en de facturenstroom te managen. Dat vindt uiterlijk begin 2023 plaats. Intern is gestuurd op een efficiënte verwerking van facturen. Facturen worden standaard digitaal door leveranciers naar de juiste mail verstuurd onder vermelding van contactpersoon, kostenplaats en evt. grootboekrekening en via het ERP systeem door de verantwoordelijke geaccordeerd.

Openingstijden

Per 1 oktober 2022 paste BZOF de openingstijden aan. In de vestigingen en de lokale media is veel aandacht gegeven aan de wijziging van de openingstijden. Achtergronden bij deze aanpassing zijn:

- Meer evenwicht tussen openingstijden en beschikbare formatie;
- Herkenbare openingstijden: daar waar mogelijk dezelfde begin- en eindtijden op de 8 locaties;
- Ruimte voor organisatieontwikkeling op maandag, zoals teamoverleg, scholing o.m. Informatiepunten digitale overheid, laaggeletterdheid en bedrijfshulpverlening;
- Aansluiten op de opgedane ervaring in het netwerk met de aangepaste openingstijden.

Locaties BZOF	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag
Appelscha		13.00-17.00		13.00-17.00		
Beetsterzwaag		13.00-17.00		13.00-17.00	13.00-17.00	
Gorredijk		10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-14.00
Haulerwijk		13.00-17.00	13.00-17.00		13.00-17.00	
Noordwolde		10.30-17.00	10.30-17.00	10.30-17.00	10.30-17.00	10.30-17.00
Oosterwolde		10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-14.00
Ureterp		13.00-17.00	13.00-17.00		10.00-17.00	
Wolvega		10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-17.00	10.00-14.00

FERS

Fers is als provinciale ondersteuningsinstelling (POI) een onmisbare partner in de bedrijfsvoering en innovatie. Fers voert in opdracht de financiële administratie, inclusief jaarrekeningen, begrotingen en accountantscontrole. Op ICT-gebied verzorgt Fers de automatisering van leden, uitleen- en catalogus en de wettelijk vereiste rapportages aan ministeries. Fers organiseert in netwerkverband op provinciaal niveau de inkoop van media. Ook voor HRM loopt er een dienstverlening contract, waarbij FERS faciliteert bij werving- en selectie, arbeidscontracten, salarisverwerking, ziekteverzuim en toepassing van CAO. Het kenniscentrum van FERS is de motor om alle landelijke ontwikkelingen en innovaties naar de bibliotheken te brengen. Dat doet Fers rond 5 maatschappelijke opgaven: een leven lang ontwikkelen, vergroten van digitaal burgerschap, vergroten taalvaardigheid, versterken van gemeenschappen en verstevigen inclusieve meertalige samenleving. Kortom: Fers ontzorgt en inspireert.

Clean desk policy

De beschikbare werkplekken voor personeel op onze acht vestigingen zijn onder de loep genomen. BZOF heeft ingezet op beperking van het aantal werkplekken door in te zetten op flexibele werkplekken. Door middel van project 'clean desk policy' is gewerkt aan het loslaten van 'eigen' werkplekken en het benutten van een beschikbare werkplek. Clean desk policy wil zeggen dat alleen de strikt noodzakelijke zaken op je bureau beschikbaar zijn zoals een monitor, toetsenbord, muis, telefoon en notitieboekje met pen voor al je aantekeningen. Een aantal medewerkers beschikt over een laptop die ze meenemen naar een vestiging. Door aansluiting op een scherm en toetsenbord via een docking station wordt een aangename werkplek in iedere vestiging gecreëerd. Naast dat medewerkers overal hun kantoorwerk kunnen doen levert het ook een kostenbesparing op in ons contract rond ICT-beheer.

1.2 Netwerk

Landelijk

BZOF is lid van de landelijke Vereniging van Openbare Bibliotheken. De VOB faciliteert haar leden middels belangenbehartiging, vormgeven van goed werkgeverschap en het organiseren van dialoog en kennisuitwisseling. Het is landelijk de gesprekspartner van het ministerie, de Koninklijke Bibliotheek en andere organisaties.

Provinciaal

De wettelijke opdracht en de landelijke lijnen worden in Fryslân naar de inwoners vertaald door het Fries Bibliotheken Netwerk. Dit is het samenwerkingsverband van de vijf bibliotheekorganisaties en het servicecentrum Fers. In het najaar van 2022 heeft het Fries Bibliotheken Netwerk een netwerkagenda opgesteld voor 2023. Hierin zijn passende en actuele projecten benoemd die in 2023 in het netwerk zullen worden uitgevoerd. De netwerkagenda is gericht op het verder brengen en implementeren van de maatschappelijke opgaven van de bibliotheek.

Gemeentelijk

In 2022 vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats, nieuwe coalities zijn gevormd en coalitieakkoorden beschreven. BZOF heeft kennismakingsgesprekken gevoerd om de samenwerking af te stemmen. Met gemeente Opsterland is er een nieuw bibliotheekbeleid geschreven wat de basis vormt voor de algemene subsidie in de komende jaren. Met gemeente Ooststellingwerf zijn de maatschappelijke effecten die de bibliotheek met haar verschillende activiteiten wil bewerkstelligen beschreven. Met gemeente Weststellingwerf zijn gesprekken om de dienstverlening en financiering te herijken. In 2021 en 2022 is meer subsidie aangevraagd bij gemeenten vanwege een relatief hoog accrespercentage en een hoog ambitieniveau. De jaarlijkse subsidiebedragen werden geïndexeerd met aanvullend de loon- en prijspeilverhoging waardoor het niveau ongewijzigd bleef. Hierdoor startte de begroting

2022 met een tekort dat via een herverdeling van middelen in 2022 opgevangen zou moeten worden. Wisseling van directie, het hoge percentage ziekteverzuim juist in beleidsfuncties en de noodzakelijk te maken kosten voor ziektevervangings maakte het onmogelijk tot een sluitende jaarrekening te komen. Die ongewenste situatie van een niet sluitende begroting in combinatie met hoge kosten van ziektevervangings en hoge inflatie dreigt zich voort te zetten in 2023. In overleg met de opdrachtgevende gemeenten stellen we een meerjarenbeleidsplan samen om vervolgens in 2024 een herstart te maken met een sluitende meerjarenbegroting.

Samenwerkingspartners

Wij waarderen de samenwerking met onze vele en diverse samenwerkingspartners. In de huidige netwerksamenleving is het nodig om niet alleen, maar juist in samenwerking met partners, je doelen te behalen. In 2022 is er veel werk verzet om relaties aan te gaan, te vernieuwen en te bestendigen middels regelmatig contact. Ketenoverleg rond taal is opnieuw gestart in Ooststellingwerf en Opsterland. De relaties met scholen, onderwijskoepels, welzijnsorganisaties, kunst- en cultuurpartners, peuterspeelzalen en kinderopvangorganisaties zijn geïntensiveerd. De bibliotheek zit aan tafel bij verschillende overlegvormen om haar aanbod en dienstverlening onder de aandacht te brengen en in samenwerking met partners bij de doelgroep te brengen. Zo ontstaat er een gezamenlijke integrale aanpak rond laaggeletterdheid dat curatief is in het aanbod voor volwassenen, preventief middels leesbevorderingsactiviteiten bij jeugd en goed wordt onderhouden in de 8 vestigingen.

Biebpanel

BiebPanel is een landelijk onderzoeksplatform dat in 2009 is ontwikkeld voor de bibliotheekbranche. Het voorziet deelnemende bibliotheken van actuele informatie over hun klanten of doelgroepen. De onderzoeken worden uitgevoerd door Probiblio, de POI voor Noord- en Zuid-Holland. In 2022 werden er 3 onderzoeken uitgevoerd.

1. Maatschappelijke waarde van de bibliotheken

Leden zien de bibliotheek als een grote maatschappelijke waarde, doordat de bibliotheek kennis ook toegankelijk maakt voor mensen met weinig geld, de mogelijkheid biedt te ontspannen en omdat de bibliotheek helpt bij het leren van nieuwe dingen.

2. Klanttevredenheid

Leden zijn het meest tevreden over de medewerkers (88%) en 90% van de leden voelt zich thuis in de bibliotheek. Waarbij 20% van de leden zegt zich minder eenzaam te voelen door de bibliotheek. Dat geldt vooral voor ouderen, laagopgeleiden en alleenstaanden. In 2020 was dit 16%.

3. Jongeren in de bibliotheek

Er is onderzocht wat jongeren in de leeftijd tussen 14 en 17 jaar aan de bibliotheken bindt en hoe bibliotheken ervoor kunnen zorgen dat ze lid worden en lid blijven ook na hun 18e. Tieners die de bieb bezoeken, doen dit voornamelijk voor het lenen van boeken (68%), het maken van huiswerk (44%) en het lezen van kranten, tijdschriften of boeken (37%). Jonge bezoekers zijn redelijk tevreden over het aanbod en waarderen dit met een 7,7. Wel geven jongeren aan dat het aanbod uitgebreid moet worden met meer Engelstalige en Young Adult boeken. En door het aanbieden van thema's die voor jongeren op dat moment interessant zijn, zoals LHBTQ+, seksualiteit en psychologie. Ook meer studeerplekken en activiteiten specifiek gericht op jongeren wordt op prijs gesteld.

2. Behaalde resultaten in 2022

2.1 Programmalijnen

De bibliotheek baseert haar werk op de functies die wettelijk zijn vastgelegd in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). BZOF heeft op grond van de Wsob uit 2015 vijf kernfuncties:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat;
5. laten kennis maken met kunst en cultuur.

Na evaluatie van de Wsob in 2020 is de opdracht geconcretiseerd via het Convenant Bibliotheken (2020). In het Convenant spraken overheden en bibliotheken drie maatschappelijke opgaven af:

- Bijdragen aan een geletterde samenleving: bevorderen geletterdheid en leesplezier
- Participatie in de (informatie)samenleving: digitale inclusie/digitaal burgerschap
- Leven lang ontwikkelen: blijvende inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling

BZOF gaf deze maatschappelijke opgaven in het meerjarenbeleid vorm en inhoud in vier programmalijnen:

1. Fysieke bibliotheek: vestigingen als ontmoetingsplekken (lezen, werken, studeren) en vindplek voor informatie (boeken, tijdschriften, media, het IDO).
2. Bijdragen aan de geletterde samenleving: bijdragen aan leesplezier, leesbevordering en mediawijsheid.
3. Participatie in de (digitale) samenleving: aanbod in cursussen en activiteiten voor volwassenen, voor een samenleving waarin iedereen meedoet.
4. Bibliotheek van de toekomst: een leven lang ontwikkelen

2.2 Beleidscontouren

Maatschappelijke waarde

Een groeiend aantal mensen komt naar de bibliotheek om een krant of tijdschrift te lezen, om met iemand af te spreken, of om te studeren of te werken. Dit gebruik van de bibliotheek is niet terug te vinden in uitleningen of ledenaantallen, dat juist een dalende tendens kent. Het bezoek aan de bibliotheek voegt nieuwe waarde toe aan het leven van deze bezoekers. Dat is mooi om te zien en het brengt ook een verschuiving mee in de rol en aandacht van de medewerkers van de bibliotheek.

Huiskamer van de samenleving

De verandering van de bibliotheek is duidelijk zichtbaar gemaakt in de herinrichting van de vestiging in Gorredijk. De bibliotheek is steeds meer een 'huiskamer' van het dorp. De plek waar ouderen elkaar ontmoeten, jongeren afspreken en waar nieuwkomers de taal leren. Qua uitstraling is deze bibliotheek een voorloper in Zuidoost-Friesland. Met de vele zitjes en werkplekken, de intieme sfeer, het kleurgebruik en de goede akoestiek is de bibliotheek een lust voor oog en oor en is er voor iedereen een plek om te werken, leren, lezen of te ontmoeten.

Kennis delen

Het delen van kennis is een in belang toenemende functie van de bibliotheek. Waar eerst de bibliotheek synoniem was voor een plek om kennis te halen, is er nu een verschuiving gaande naar een plek om kennis te delen.

Digitale inclusie

In een samenleving waar digitalisering in korte tijd een steeds grotere rol is gaan spelen, zijn er ook mensen die moeite hebben om mee te doen. Er ontstaat een 'digitale kloof' waar enerzijds mensen op digitaal vlak niet mee kunnen komen en anderzijds organisaties hun diensten verder digitaliseren. De bibliotheek zorgt voor laagdrempelige toegang tot informatie, een ontmoetingsplek waar opgeleide mensen informatie toegankelijk maken voor inwoners.

Bij de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) in de bibliotheek kunnen inwoners terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, Donorregistratie, Coronacheck, rijbewijs en zorg. De bibliotheek biedt een divers aanbod aan cursussen waarin (jong)volwassenen leren om te gaan met computer (Klik&Tik) of digitale dienstverlening (werken met e-overheid). Een overzicht is te vinden op onze website <https://www.bzof.nl/leren.html>. Op taalgebied vindt een groeiende groep mensen de weg naar de bibliotheek om hun taal te verbeteren, om Nederlands te leren als tweede taal, maar ook om in de Papierwinkel in Wolvega brieven van organisaties uitgelegd te krijgen. Rond taal- en digitaal geldt dat de bibliotheek met een aanbod op maat wil bijdragen aan een inclusieve samenleving en de mogelijkheid voor iedere inwoner om deel te nemen aan de maatschappij.

2.3 Fysieke bibliotheek

Collectie

Sinds 2009 organiseerden de Friese bibliotheken de aanschaf van boeken en andere media op provinciaal niveau in het CCT (Centraal Collectionering Team). In 2021 is er een uitgebreid onderzoek gedaan naar de voor- en nadelen van deze wijze van collectioneren, omdat de provinciale subsidie hiervoor wegviel. Het Fries bibliotheken netwerk koos vervolgens voor een landelijk niveau en vanaf 1 juli werd de Nederlandse Bibliotheek Dienst (NBD) verantwoordelijk voor de selectie en aanschaf. Het bedrijf uit Zoetermeer was al leverancier van boeken aan bibliotheken. Door koppeling van informatie over nieuwe media aan het daadwerkelijke gebruik van vergelijkbare

media in de vestigingen werd bij de aanschaf rekening gehouden met specifieke kenmerken van een werkgebied. Helaas ontstonden er verschillende problemen in 2022: aanbod en gebruik sloten onvoldoende aan en budgetten werden overschreden. Het Friese Bibliotheken Netwerken koos ervoor om de pilot voortijdig te stoppen. Een selectieteam (voorheen CCT) heeft de oude werkwijze weer opgepakt en in 2023 wordt gekeken naar een mogelijk alternatief. In het najaar van 2022 is er binnen BZOF een 'werkgroep collectie' gevormd die zich buigt over de collectie van de bibliotheken. Zij vullen de keuzes van het CCT aan en vormen deelcollecties om een specifiek publiek, bijv. jongeren, te bereiken.

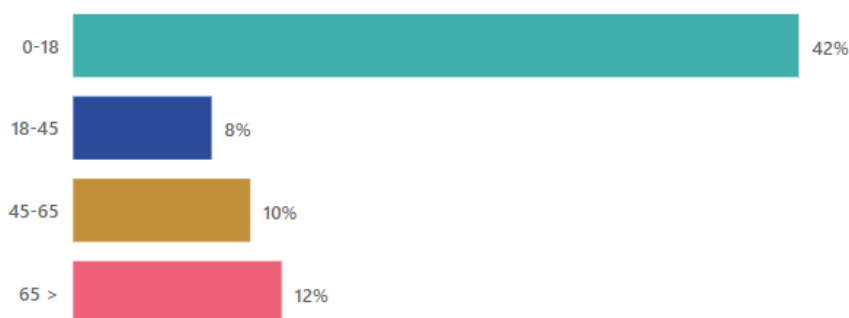
Vestigingen

BZOF kent acht vestigingen verdeeld over de drie gemeenten. Elke gemeente heeft een hoofdvestiging (Wolvega, Oosterwolde en Gorredijk). Daarnaast zijn er vier kleinere vestigingen (Beetsterzwaag, Haulerwijk, Noordwolde, Ureterp) en een biebpunt in Appelscha. Het merendeel van de vestigingen bevindt zich in multifunctionele gebouwen waarbij het beheer veelal in handen is van een beheerstichting.

Lidmaatschap

Om meer te leren over de achtergrond van de leden van de bibliotheken heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met 106 bibliotheekorganisaties gegevens verzameld en gekoppeld aan de Basisregistratie Personen. Van het totale aantal bibliotheekleden BZOF is 42% in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. Het lidmaatschap voor jeugd is gratis. Opzeggingen van het lidmaatschap bij BZOF komen het vaakste voor op het moment dat contributie verschuldigd is. Dat is na afloop van de eerdere leerplichtige, nu kwalificatieplichtige leeftijd van 18 jaar. Die grens wordt ook in de Wsob aangehouden.

Hoe hoog is het lidmaatschapspercentage per leeftijdsgroep?

Bron: Dashboard Bibliotheekstatistiek (Gegevenslevering Wsob) | Bnetwerk (bibliotheeknetwerk.nl)

Tijdschriften

Het aanbod van kranten- en tijdschriften in de 8 vestigingen is in 2020 herzien en daarna gelijk gebleven. Het biebpunt Appelscha heeft 25 kranten- en tijdschriften, de kleine vestigingen hebben zo'n 30 en de 3 hoofdvestigingen ongeveer 60 abonnementen. Leden kunnen 23 tijdschriften ook op smartphone of tablet (Android of Apple) lezen. Dat is nu nog een landelijke proef.

Activiteiten

Eind november 2020 is tijdelijk 6 uur per week beschikbaar gekomen voor de organisatie van activiteiten. De inzet was om in 2022 BZOF-breed maandelijks activiteiten te organiseren met als richtlijn: twee activiteiten in elke hoofdvestiging, één activiteit in alle overige vestigingen.

Leen een Fries op Verhalenavond

Het Cultuurplein Noordwolde organiseerde op 18 november een verhalenavond. Er kwamen zo'n vijftig mensen op deze prachtige verhalen af. De avond begon met koffie in 't Buurthuis. Daarna interviewde Anna Lillioja vier ambachtslieden in de bibliotheek. Vlechters Eddy Russchen en Evert Jubbega, keramiste Lydia Pieksma en sociaal bierbrouwer Pieter van der Luit vertelden over hun prachtige ambachten. Daarna was het Vlechtmuseum de plek voor een tweetal verhalen van Aimée Streefland. Zij vertelde over haar favoriete wieg en de gevlochten rolstoel die allebei te bewonderen zijn in het museum. Tot slot vertelde Lourens Looijenga over de tram die

vroeger door Noordwolde reed en waar hij een prachtig boek over heeft geschreven. Het was een mooie avond waar verschillende verhalen samen kwamen.

Overzicht van de activiteiten die in 2022 plaatsvonden

Januari	De Nationale Voorleesdagen
Februari	Valentijnsdag: Blind date met een boek in alle acht vestigingen
Maart	Lezing over leesproblemen door Rianne Stoer van Bewegend Wijs in Wolvega
April	Presentatie Humanitair Oorlogsrecht door Rode Kruis in Gorredijk
Mei	Lezing Hendrik Hoekstra/ Catharina Botermans in Gorredijk
Juni	Lezing Eus in Stellingwerf College in Oosterwolde i.s.m. Alles Rondom Taal
Zomerstop	
September	Week van Lezen en Schrijven: Escape Koffer in Gorredijk, Oosterwolde en Wolvega
Oktober	Tentoonstelling Molukse klederdracht en workshop batikken in Oosterwolde
November	Leen een Fries Verhalenavond in Noordwolde
December	MakerLab: Workshop Lego WeDo in Gorredijk

Tentoonstellingen

De historische vereniging van Oosterwolde hield van 13 tot en met 16 april een expositie met als thema '77 jaar bevrijding' in de bibliotheek Oosterwolde. De maand oktober stond voor Stichting Kunstwerf volledig in het teken van de Molukse cultuur. Onder de titel 'Mari! Sama sama (Laten we samenkomen!) - Zicht op Molukse cultuur' werd de themamaand geopend met een expositie in de bibliotheek over de traditionele Molukse kleding.

In de Kijkzaal in Wolvega waren in 2022 7 tentoonstellingen te zien. Vanwege coronamaatregelen werd de eerste tentoonstelling die gepland stond in 2022 geannuleerd.

Ook organiseerde de Kijkzaal een wedstrijd voor inwoners van Weststellingwerf, jong en oud. Er werden maar liefst 155 kunstwerken aangeleverd, waarbij er 53 stuks geselecteerd en geëxposeerd werden.

Spreekuren van partners

In de bibliotheek zijn regelmatig gratis spreekuren over bepaalde onderwerpen. Onderstaande spreekuren werden in 2022 gehouden:

- Juridisch spreekuur in bibliotheek Gorredijk & Oosterwolde & Wolvega
- Spreekuur Seniorweb in bibliotheek Gorredijk
- WMO Loket in bibliotheek Gorredijk en Ureterp
- Spreekuur wijkagent in bibliotheek Wolvega, Oosterwolde & Noordwolde
- Spreekuur Notaris in bibliotheek Ureterp
- Servicepunt Rabobank in bibliotheek Wolvega, Oosterwolde & Gorredijk
- Papierwinkel Weststellingwerf

Informatiepunt Digitale Overheid

Het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) is een nieuw onderdeel van de dienstverlening van de bibliotheken. Iedereen kan langskomen met vragen over onder andere:

- DigiD
- Belastingen en toeslagen
- Zorg
- Werk of uitkering
- Rijbewijs
- AOW aanvragen
- Verkeersboetes betalen
- Inburgering
- Het digitaal maken van een afspraak bij de GGD (corona (booster)prik)

Onze medewerkers zijn in 2022 geschoold om eenvoudige vragen bij het IDO direct te beantwoorden. In principe zijn er twee medewerkers aanwezig, zodat één medewerker voldoende tijd heeft om te helpen bij zoeken naar de juiste informatie op de sites van de overheid. Bij persoonsgebonden vragen (achter de DigiD) verwijst de medewerker door naar lokale partners. Ook bij complexere vragen verwijst de medewerker door naar de samenwerkingsorganisatie in de desbetreffende gemeente. Deze samenwerking is in 2022 opgezet en versterkt met welzijnsorganisaties zoals Scala, Code Hans en de Papierwinkel. Het IDO is geopend tijdens de reguliere openingstijden van de hoofdvestigingen in iedere gemeente (Wolvega, Oosterwolde en Gorredijk). Het IDO heeft ook een sociale functie waar inwoners zich gehoord voelen en met hun vragen of problemen terecht kunnen.

Bibliotheek aan Huis

Voor leden die de bibliotheek niet zelf (meer) kunnen bezoeken is er de service Bibliotheek aan Huis. Vaste vrijwilligers brengen de door medewerkers geselecteerde boeken bij de mensen thuis en ruilen ze later weer om.

Online bibliotheek

Op de landelijke website www.onlinebibliotheek.nl kunnen leden gratis luisterboeken en e-books lenen. De collectie is gegroeid van circa 10 duizend e-books in 2015 tot ruim 35 duizend in 2022. Het aantal titels in luisterboeken is toegenomen van ruim 2 duizend in 2018 tot bijna 8 duizend luisterboeken in 2022. Het gebruik door leden van BZOF was als onderstaand.

BZOF	E-book uitleningen	Luisterboek uitleningen	Leden met E-bookaccount
2022	26.237	9.177	1.978
2021	19.840	8.217	1.653
2020	28.000	-	1.001

Social media

BZOF is te vinden op Facebook, Instagram en LinkedIn. Via deze kanalen worden regelmatig activiteiten en ontwikkelingen gedeeld. In 2022 had BZOF op Facebook 1088 volgers, op Instagram 574 volgers en op LinkedIn 216 volgers. Ten opzichte van 2021 zien we een lichte stijging. De content op de sociale media wordt samengesteld en beheerd door 'Team Social', een club van vijf vaste medewerkers die dit zoveel mogelijk binnen de reguliere werktijd als nevenactiviteit oppakken.

Website

Op de website bzof.nl is algemene informatie over de bibliotheek te vinden en een overzicht van activiteiten en naslagwerken. Ook bevat de website de landelijke bibliotheekcatalogus waarin iedereen media kan opzoeken en bestellen als deze in de eigen bibliotheekvestiging niet aanwezig zijn.

Apps

In 2022 bood de bibliotheek de volgende (landelijke) apps aan:

- Bicat-wise app, voor leden, voor verlengen, reserveren en het zoeken van boeken
- Tijdschriftenbieb, voor leden, waarin 21 verschillende tijdschriften gratis te lezen zijn
- De online Bibliotheek-app, voor leden, voor het lezen van e-books en het luisteren van luisterboeken.

2.4 Voor kinderen

Kinderen van 0 - 4 jaar

BoekStart

Samen een boekje lezen – plaatjes aanwijzen en verhaaltjes vertellen – versterkt de band met je baby. En kinderen die als baby al zijn voorgelezen, zijn later beter in taal. Je kunt dus niet vroeg genoeg beginnen met voorlezen. Vanuit deze gedachte is BoekStart ontstaan: een programma dat kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders van boeken laat genieten.

Als een baby drie maanden oud is, ontvangen de ouders van de gemeente een brief waarin het belang van voorlezen wordt benadrukt. Bij de brief zit een waardebon waardoor ouders gestimuleerd worden hun baby als lid bij de bibliotheek in te schrijven. Het lidmaatschap is tot 18 jaar gratis. Ze ontvangen dan een koffertje met twee babyboekjes en voorleestips.

Aantal nieuwe BoekStartleden	2020	2021	2022
Weststellingwerf	77	62	84
- Noordwolde	12	11	17
- Wolvega	65	51	67
Ooststellingwerf	29	27	44
- Appelscha	0	1	0
- Haulerwijk	4	3	4
- Oosterwolde	25	23	40
Opsterland	73	31	75
- Beetsterzwaag	3	5	9
- Gorredijk	53	17	47
- Ureterp	17	9	19
Totaal	179	120	203

BoekStartcoach

De BoekStartcoach - een speciaal hiervoor geschoolde medewerker van de bibliotheek - gaat in gesprek met ouders, die met hun baby/dreumes/peuter het consultatiebureau bezoeken. Het gesprek gaat over het belang van voorlezen en de coach attendeert ouders op het gratis lidmaatschap van de bibliotheek. BZOF heeft twee BoekStartcoaches die zich inzetten voor de consultatiebureaus in Oosterwolde, Haulerwijk, Gorredijk, Ureterp, Wolvega en Noordwolde.

BoekStart in de Kinderopvang

Een kinderopvanglocatie die werkt met Boekstart beschikt over pedagogisch medewerkers die geschoold zijn in interactief voorlezen. Bovendien is er een voorleescoördinator aanwezig en aan de hand van een voorleesplan, dat samen met de bibliotheek is gemaakt, is er structureel aandacht voor voorlezen. Ook is er een actuele collectie aanwezig. De bibliotheek ondersteunt deze locaties met een leesconsulent.

Gecertificeerde BoekStart in de Kinderopvanglocaties (BIK):

- Ooststellingwerf 6
- Opsterland 10
- Weststellingwerf 7

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

De meeste peuterspeelzalen en kinderopvanginstellingen hebben een abonnement op de dienstverlening. Populair is vooral het lenen van collecties rond een thema. Verder is er op de meeste locaties, tijdens de Nationale Voorleesdagen, interactief voorgelezen uit het boek 'Vos gaat een stukje rijden'.

In Ooststellingwerf zijn, naast de BIK gecertificeerde kinderopvanglocaties, alle peuterspeelgroepen (9) en nog 2 kov locaties lid van de bibliotheek.

In Weststellingwerf zijn, naast de gecertificeerde BIK locaties, 6 peuterspeelgroepen lid. Daarnaast nog de opvang Liba Biba en 3 locaties van de Kinderkei.

In Opsterland is een aantal niet gecertificeerde kinderopvanglocaties, maar de meesten zijn wel lid van de bibliotheek (8).

Ouderavonden

In 2022 zijn er op twee Kinderopvanglocaties in Opsterland ouderavonden verzorgd over het belang van voorlezen.

Media Ukkie Dagen

De huidige generatie kinderen groeit op met smartphones, tablets, allerlei soorten sociale media en meer tv-programma's dan ooit. Beeld en beeldschermen speelden nog nooit zo'n grote rol als nu. Hoe begeleid je een kind in de online mediawereld? Kun je media zo inzetten, dat een kind er iets van leert? En hoe maak je keuzes die aansluiten op de ontwikkeling van het kind? Dit zijn vragen die centraal stonden tijdens de Media Ukkie Dagen, van 25 maart tot en met 1 april 2022. Het thema was: Swipe, stap, sprong. In de drie hoofdstellingen is deze keer een parcours rond mediawijsheid en opvoeding uitgezet dat ouders met hun kind konden volgen.

Kinderen van 4 - 12 jaar (Basisonderwijs)

De Bibliotheek op school (dBos)

BZOF zet sterk in op de Bibliotheek op school (dBos). Er zijn in totaal 49 scholen met een samenwerking in het kader van dBos. In september 2022 is ook de Duisterhoutschool in Oosterwolde gestart. Door de fusie van De Hoekstien en De Wjukslach bleef het totale aantal scholen op 49.

Elke school heeft een leesconsulent van de bibliotheek als vast aanspreekpunt voor de school en het team. BZOF heeft hiervoor acht gekwalificeerde leesconsulenten in dienst. Zij richten zich op activiteiten met betrekking tot leesbevordering in ruime zin, maar met nadruk op het vergroten van leesplezier. Daarnaast geven zij lessen in mediawijsheid, verzorgen zij ouderavonden en zijn ze de vraagbaak voor het schoolteam.

dBos kost per leerling €42,50 excl. BTW.
dBos begon met collecties op school als alternatief voor de collectie van de bibliobus. Daarom wordt €27,00 van de kosten vanuit de algemene gemeentelijke subsidie bekostigd. De doorontwikkeling tot dBos wordt grotendeels bekostigd door een bijdrage van de scholen. In 2022 is deze bijdrage van de school verhoogd van €10,00 per leerling naar €17,50 per leerling (excl 9% BTW).

Ooststellingwerf

Aantal dBos-scholen Primair Onderwijs: 15
Aantal dBos-scholen in procenten: 100%
Aantal dBos-leerlingen, teldatum 01-10-2021: 1.960 (zonder de Duisterhoutschool)

Weststellingwerf

Aantal dBos-scholen Primair Onderwijs: 16
Aantal dBos-scholen in procenten: 76 %
Aantal dBos-leerlingen, teldatum 01-10-2021: 1.333

Opsterland

Aantal dBos-scholen Primair Onderwijs: 18
Aantal dBos-scholen in procenten: 90 %
Aantal dBos-leerlingen, teldatum 01-10-2020: 1977

Overige scholen

De niet dBos-scholen (behalve De Eben Haëzer in Ureterp) hebben een abonnement op de dienstverlening waarmee ze gebruik maken van de diensten en producten van de bibliotheek. De leerlingen van deze scholen (910) worden dus - weliswaar in mindere mate - ook bereikt. Een aantal van deze scholen heeft aangegeven ook graag de samenwerking in het kader van dBos aan te willen gaan. In verband met de formatie en de kosten is dit tot nu toe nog niet mogelijk.

Pilot Effectief leesonderwijs

Verdiepend begrip van teksten vraagt om veel en actief lezen. Om dit in het onderwijs te bewerkstelligen is effectief leesonderwijs nodig. In samenwerking met Stichting Lezen is BZOF in schooljaar 2020/2021 een pilot gestart in effectief leesonderwijs binnen het concept van de Bibliotheek op school (dBos). In overleg met de schoolbesturen is er een keuze gemaakt voor drie scholen in groep 5/6 om mee te starten in de pilot:

- De Arke (Nij Beets)
- De Toekan (Oosterwolde)
- School Zuid (Wolvega)

In schooljaar 2021/2022 nam de Twirre (Ureterp) de plaats in van school Zuid. In oktober 2021 heeft de IJsselgroep de begeleiding overgenomen van NHL/Stenden. Het succes van de pilot wordt bepaald door de mate van samenwerking en de aandacht die leerkrachten aan begrijpend lezen kunnen geven. Die samenwerking wordt door leerkrachten en leesconsulenten als zeer waardevol voor de kinderen ervaren en smaakt naar meer.

In de methode staan boeken centraal. Leerlingen lezen een halfuur vrij en docenten lezen veel voor in de klas. De meerwaarde van de bibliotheek is kennis en inzicht van de leesconsulenten in de boekencollectie. Dankzij studiebijeenkomsten, vakkennis en ervaring weten de leesconsulent boeken te vinden en aan te bieden met rijke teksten. Ieder thema wordt met een boekpromotie op school geïntroduceerd. Voor de leerkracht zijn er bij ieder thema twee voorleesboeken en voor de leerlingen is er een ruime keuze aan leesboeken die aan de eisen voldoen. De grootste meerwaarde die uit de evaluatie naar voren is gekomen:

- Leerlingen zijn enthousiaster en meer gemotiveerd om te lezen.
- Leerkrachten zijn enthousiast over de werkwijze met het werken met rijke teksten
- Leesconsulenten zijn gemotiveerd om specifiek collecties samen te stellen en te promoten.

De pilot heeft een positieve impuls gegeven en het nut van de samenwerking tussen bibliotheken en onderwijs voor de taalontwikkeling van kinderen nogmaals bewezen. In schooljaar 2022/2023 starten vier nieuwe scholen onder begeleiding van IJsselgroep: De Klaeter (De Hoeve), 't Holtpad (oldeholtgade), SBO De Triade (Wolvega) en Rehoboth (Friesche Palen). Of en hoe de pilot over alle scholen wordt uitgerold en structureel gefinancierd gaat worden is nog in onderzoek.

Enkele hoogtepunten

Op 6 april is het volledige team van leesconsulenten en coördinator aanwezig geweest bij het jaarlijkse congres Lezen Centraal, van Stichting Lezen. Het thema van dit congres was 'rijke teksten'. Met rijke teksten wordt aangesloten bij het juiste niveau, worden meerdere teksten naast elkaar gezet ter vergelijking en verdieping en wordt gewerkt met betekenisvolle thema's. Dit draagt bij aan effectief leesonderwijs en verbetering van het begrijpend lezen.

De deelname aan de Nationale Voorleeswedstrijd is met name in Oost- en Weststellingwerf populair. Respectievelijk 13 en 18 scholen gaven acte de présence. Toch deden er ook 8 scholen in Opsterland mee.

De Kinderboekenweek is qua bezoekersaantal altijd een topweek. Het vormt elk jaar weer het 'leeshoogtepunt' van het schooljaar. Veel groepen kwamen voor een opdrachtencircuit naar de bibliotheek. Leerlingen en leerkrachten toonden zich enthousiast over het, dit jaar door de leesconsulenten zelf opgezette, programma.

MSM

Met ingang van het schooljaar 2022-2023 is gestart met het plaatsen van een vaste collectie boeken op scholen. Die komen in plaats van de collectie van de MSM (mobiele schoolmediatheek) en staan in alle dorpen waar geen vaste bibliotheekvestiging is. Het voordeel is dat er geen transportkosten meer zijn voor het rouleren van de collecties. Die middelen worden nu besteed aan het vergroten van het aantal boeken in de vaste collecties. Zodoende is er met minder inspanningen een groter aanbod. De bruikbare boeken uit de MSM-collecties zijn opgenomen in de nieuwe collecties en aangevuld met nieuwe boeken. Dit betekent voor de bibliotheek een éénmalige investering van €170.000 verdeeld over twee jaar. Deze forse investering wordt gedekt uit de algemene reserve. Daarna wordt jaarlijks 10% van de collectie vervangen: oude en kapot gelezen boeken gaan eruit en nieuwe erin. De helft van de startcollectie is aangeschaft in 2022 en is al volop in gebruik op de scholen. De tweede helft wordt aangeschaft in 2023.

Kinderen 12+ jaar (voortgezet onderwijs)

Er komt steeds meer vraag naar bibliotheekdiensten vanuit het voortgezet onderwijs. Met CSG Liudger in Waskemeer is al ruim 6 jaar samenwerking in het kader van de Bibliotheek op school (dBos). In het schooljaar 2021/2022 ging het Terra College in Wolvega van start met dit traject voor een proef van één schooljaar. In de evaluatie bleken zij erg tevreden en is besloten hiermee door te gaan. Ook de Burgemeester Harmsmaschool in Gorredijk maakte in het schooljaar 2021/2022 een voorzichtige start met de samenwerking. In schooljaar 2022/2023 is dit intensiever geworden en wordt ook daar het traject dBos opgepakt.

Scholieren van het Stellingwerf College in Oosterwolde ontvangen een gratis ledenpas van de bibliotheek en de school zelf maakt gebruik van het aanbod van de bibliotheek via een instellingenabonnement. Ook het Linde College in Wolvega heeft een instellingenabonnement.

2.5 Voor volwassenen

Algemeen

De ontwikkeling van deze lijn heeft ernstig te leiden gehad van Corona in de jaren 2021 en eerste kwartaal 2022. Dat maakte ontmoeting moeilijk en dat wierp de ontwikkelingen terug naar een lager niveau. In 2022 is veel aandacht besteed aan de heropstart en aan de vrijwilligers. Voor iedere vrijwilliger is een overeenkomst opgesteld en zijn verklaringen omtrent gedrag (VOG) opgevraagd. Ook is een beleid opgezet hoe de contacten over een weer verlopen en hoe de bibliotheek zijn waardering kan uiten voor de inzet van de vrijwilligers. Inmiddels is de pool gegroeid tot ruim 80 mensen met ieder zijn wensen en specialiteit. Beleidsmatig en organisatorisch is deze organisatielijn heel lastig te ontwikkelen. De opzet hangt voor een te groot deel af van kortlopende landelijke projecten met incidentele subsidies met de bedoeling deze in te bedden in de reguliere dienstverlening. Daarvoor ontbreken dan vaak de middelen. Per gemeente zijn er andere wensen, andere subsidies en andere organisaties die betrokken zijn bij de processen. Het ketenoverleg is in Ooststellingwerf en Opsterland weer opgestart, maar dat vraagt veel energie in de voorbereiding met nu nog achterblijvende resultaten. In Weststellingwerf liggen de ontwikkelingen nog stil, zo is er geen ketenoverleg. In de periode mei 2020-2023 worden alle Taalhuizen in Nederland gecertificeerd. BZOF loopt achter bij de landelijke ontwikkelingen en is nog onvoldoende ingericht om voor certificering in aanmerking te komen. Hierdoor loopt BZOF in 2023 ook de landelijke bekostiging van de audit van € 5.000 per gemeente mis. Kortom: de resultaten zijn niet naar de maatstaven die landelijk worden nagestreefd.

Digi-Taalhuis

Het Digi-Taalhuis is bedoeld voor laaggeletterde inwoners die willen oefenen met de basisvaardigheden taal, rekenen en/of digitale vaardigheden. ROC Friesland College verzorgt de lessen in het Digi-Taalhuis, daarbij ondersteunt door vrijwilligers. In 2022 zijn er stappen gezet om de contacten met netwerkpartners rond het thema laaggeletterdheid en het bijbehorende ketenoverleg met ROC Friesland College, na de Coronadip, weer op te starten. Toch liepen de aanmeldingen voor het Digi-Taalhuis in Oosterwolde zodanig terug dat het is stopgezet. Het kost veel tijd om het wederom op te starten. Aan het ketenoverleg nemen BZOF, gemeenten en welzijnsorganisaties deel.

Taalplein en Taalcafé

Oosterwolde

Er was in 2022 toename in aanloop van 13 deelnemers bij het Taalplein in Oosterwolde. Taalplein is een informele leeromgeving waarbij iedereen welkom is. Het grootste deel van de deelnemers zijn nieuwkomers. In Appelscha is een vrijwilliger actief die vijf individuele deelnemers begeleidt. Het taalcafé in Haulerwijk is gestopt. Deelnemers verhuisden of vonden werk waardoor ze niet meer konden komen. Ook stopten vrijwilligers.

Weststellingwerf

In Wolvega waren 36 taalpleinbijeenkomsten met gemiddeld 4 regelmatig terugkerende deelnemers en twee vrijwillige taalcoaches. Op 2 december 2022 brachten ze een groepsbezoek aan de tentoonstelling van Nozems tot Hipsters met dank aan de Oudheidkamer. De deelnemers konden ervaren hoe het was om in de jaren 60 tot en met 90 in Nederland te leven. Thema's als baas in eigen buik, jongerencultuur en demonstraties kwamen ter sprake. Er ontstond er een dialoog waarin de deelnemers ook over hun eigen ervaringen en cultuur vertelden.

1 op 1 taalcoaching

Er waren 18 taalcoaches actief waarvan er acht zijn gestopt vanwege persoonlijke redenen. Zij ondersteunden 31 deelnemers (waarvan vier echtparen) bij spreekvaardigheid. In 2022 werden 17 trajecten gesloten wegens het bereiken van hun doelstelling, werk/stage, verhuizing of gezondheidsproblemen.

Gorredijk

Taalcoaching is in de gemeente Opsterland is overgenomen door welzijnsorganisatie Code Hans.

SeniorWeb

Begin 2022 is een plan van aanpak gemaakt om de vrijwilligers van Seniorweb een goede plek te geven binnen de bibliotheek. De vrijwilligers van SeniorWeb gingen bezoekers helpen met al hun vragen over het werken met computer, tablet of smartphone. Naast de inloopsprekuren, spreekuur op afspraak, zijn alle voorbereidingen getroffen om te starten met de cursus van de bibliotheek 'werken met e-overheid'. De eerste cursus is in januari 2023 van start gegaan.

Klik en Tik en Werken met e-overheid

Mede vanwege de coronamaatregelen zijn de Klik&Tik cursussen pas na de zomer 2022 gepromoot. Hierdoor was de deelname in 2022 lager dan in 2021. Er waren in totaal 20 deelnemers (10 in Wolvega, 5 in Oosterwolde en 5 in Gorredijk). De cursus 'werken met e-overheid' is in januari 2023 van start gegaan.

2.6 Bibliotheek van de toekomst

Makerlab

BZOF deed twee jaren mee aan de pilot Makerlab. Het is een landelijk project waarbij onder andere de Koninklijke Bibliotheek, TU Delft en Hogeschool Rotterdam zijn betrokken. Een makerplaats is een publiekelijk toegankelijke creatieve doe-het-zelfruimte waar mensen kunnen samenkomen om te creëren, uit te vinden en te leren. Op acht plaatsen in het land, waaronder in Gorredijk, zijn makerplaatsen ingericht. In deze creatieve werkplaats hebben een aantal vrijwilligers zich gespecialiseerd in 3D-ontwerp, sublimatie en vinyl snijden. Halverwege 2022 is een tijdelijke coördinator (16 uur/week) aangesteld. Vanaf het najaar 2022 konden kinderen tijdens de herfst en kerstvakantie kennismaken met het Makerlab. Deze workshops waren onder begeleiding van de coördinator, waar kinderen gestimuleerd werden om na te denken over technische toepassingen. De coördinator had ook als opdracht om voor het einde van 2022 met voorstellen te komen over de (on)mogelijkheden om het Makerlab structureel voort te zetten. Dat is niet gelukt en de subsidie kwam ten einde. In 2023 worden de mogelijkheden om het Makerlab te continueren verder verkend.

3. Sociaal Verslag

De visie van de branche is een 'bibliotheeksector als aantrekkelijke werkgever, die investeert in (voldoende) gemotiveerde, gekwalificeerde en duurzaam inzetbare werknemers en vrijwilligers die actief bijdragen aan hun eigen ontwikkeling en die van de organisatie' (Netwerkagenda 2021-2013). BZOF sluit op de netwerkagenda aan, maar is er in 2022 onvoldoende in geslaagd de ambitie waar te maken.

Personeel

Medio 2022 is er een adviseur bedrijfsvoering gestart om alle vestigingen in kaart te brengen om zo meer grip op onderhoud en huisvestingskosten te krijgen.

Per 31-12-2022 zijn er 21,73 FTE verdeeld over 34 medewerkers.

Gemiddelde contracturen:

25 uur en 50 minuten

Aantal mannen: 3

Aantal vrouwen: 31

Leeftijdsofbouw:

20 t/m 29: 1

30 t/m 39: 10

40 t/m 49: 8

50 t/m 59: 7

60 en ouder: 8

CAO

De cao OB 2020-2022 is met ingang van 1 januari 2023 stilzwijgend met een jaar verlengd tot en met 31 december 2023. Er is er nog geen akkoord over een nieuwe cao Openbare Bibliotheken voor 2023. Op maandag 19 december 2022 hebben werkgevers en vakbonden CNV en FNV een onderhandelingsresultaat bereikt over een cao

OB voor 2023. Medio januari 2023 stemde 86% van de FNV-leden en 55% van de CNV-leden niet in met het onderhandelingsresultaat. De landelijke organisatie VOB waarschuwt voor een situatie waarin openbare bibliotheken geen of te weinig indexatie krijgen van gemeenten voor kostenstijgingen, waaronder loonstijgingen. Werkgevers willen de koopkracht van werknemers in 2023 relatief flink structureel laten toenemen, maar dat dient wel in balans te zijn met de financiële haalbaarheid en zo min mogelijk ten koste te gaan van werkgelegenheid. Een dilemma waarvoor eind 2022 nog geen zicht op een oplossing is.

Functiehuistraject

Cao-partijen van de CAO Openbare Bibliotheken en de CAO Kunsteducatie zijn één gezamenlijk functieboek voor openbare bibliotheken én de branche kunsteducatie overeengekomen: het functieboek OB/KE. Afsproken is dat het nieuw ontwikkelde functiehuis voor alle openbare bibliotheken toegepast wordt vanaf 1 januari 2023. Hiervoor was het nodig om een koppeling te maken tussen de bestaande functies en het generieke functiehuis OB/KE. Er is geïnventariseerd welke functies er allemaal zijn bij BZOF en op basis van deze informatie is die koppeling gemaakt. In 2022 heeft BZOF een traject doorlopen waarbij het nieuwe functiehuis is geïmplementeerd. Zowel de medewerkers als de OR waren betrokken bij dit traject. Daarbij hoorde ook een herwaardering van functies volgens HR21. HR21 is ontwikkeld als een sectorale methode voor het beschrijven en waarderen van functies. De basis van de methode zijn de generieke normbeschrijvingen. Uitgangspunt is dat organisaties hieruit een selectie maken. De normfuncties zijn gewaardeerd met het waarderingssysteem van HR21. Door de waarderingen (puntenscores) wordt de onderlinge rangordering van de functies (indeling naar zwaarte) zichtbaar. Het proces is afgerond met een bezwaarschriftenprocedure waarvan geen gebruik is gemaakt. Het vervolg is een specifieke beschrijving van de taken.

Ondernemingsraad

De OR heeft in 2022 zeven keer rond de tafel gezeten in een overlegvergadering met de directeur-bestuurder. Op de volgende aanvragen heeft de OR instemming gegeven: procedureregeling functiehuistraject; roosterwijziging n.a.v. gewijzigde openingstijden en tenslotte: een alternatieve werktijdenregeling dan de jaarurensystematiek.

Andere onderwerpen die aan de orde zijn geweest: reiskosten- en thuiswerkvergoeding; nieuwe werkwijze ziek- en betermelden via de Afas Insite app; ontwikkelingen vrijwilligersbeleid en de vernieuwde (landelijke) regeling ouderschapsverlof. Functiehuis en het werken met andere werktijdenregelingen dan de jaarurensystematiek. Beide ontwikkelingen stonden landelijk centraal bij de bibliotheken. De OR heeft het eigen Reglement herzien zodat deze weer bij de organisatie van nu past. Ten slotte werd aan het einde van 2022 de OR geïnformeerd dat de directeur-bestuurder haar functie zou neerleggen. De OR heeft aan de RvT kenbaar gemaakt gebruik te willen maken van het adviesrecht rondom de sollicitatieprocedure rond opvolging.

Verzuim

In 2022 was er een extreem hoog ziekteverzuim. Om dit op te vangen is er door alle medewerkers veel werk verzet. Het ziekteverzuim trof ook het management en bedreigde de continuïteit. Hiervoor is ziektevervanging gevonden door de tijdelijke aanstelling van een beleidsadviseur/ projectleider en een tijdelijke coördinator van de taken rond taal en digitaal. De verzuimbegeleiding was in handen van ARBONED.

Scholing

Alle medewerkers in de publieksdienst hebben BHV scholing gevolgd. De medewerkers in de bibliotheekvestigingen hebben in 2022 verschillende trainingen gevolgd, zoals weerbaarheidstraining, meertaligheid van NHL/ Stenden en de training Informatiepunt Digitale Overheid van FERS. Eén medewerker educatie heeft in april 2022 de opleiding tot leesconsulent afgerond. Dit betekent dat nu alle medewerkers educatie gediplomeerd leesconsulent zijn. Eén leesconsulent volgt jaarlijks twee bijscholingen, bij het NOMC, noodzakelijk om gecertificeerd mediacoach NOMC te blijven. Drie leesconsulenten hebben in 2022 de studiebijeenkomsten behorende bij de pilot Effectief leesonderwijs gevolgd.

Nevenfuncties directeur

Gekoppeld aan de functie van directeur-bestuurder:

- lid van het Friese bibliotheken netwerk (FBN)
- bestuurslid stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Oosterwolde
- penningmeester stichting Beheer Multifunctioneel Vastgoed Haulerwijk
- bestuurslid stichting Cultuurcluster Noordwolde

Nevenactiviteit onbezoldigd:

- bestuurslid Stichting Leergeld Heerenveen en Weststellingwerf

	2018	2019	2020	2021	2022
Verzuimpercentage	5,54	2,45	2,6	2,85	16,63%
Meldingsfrequentie	1,09	1,13	1,02	1,06	1,5
Verzuimgevallen	31	34	30	33	51
Verzuimduur gemiddeld	12,21 dag	10,28 dag	6,97 dag	5,07 dag	13,13 dag

4. Raad van Toezicht

4.1 Taken en verantwoordelijkheden

De Stichting BZOF heeft statutair de functies van bestuur en toezicht gescheiden via een zogenaamd two tierstructuur; een professionele directeur-bestuurder voert het bestuur over de organisatie en de raad van toezicht oefent daarop het toezicht uit.

De raad van toezicht (rvt) houdt toezicht, primair vanuit de algemene wettelijke functies die aan openbare bibliotheekvoorzieningen zijn toegekend. Dit zijn de functies om 'bij te dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en de verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemeen publiek'. Als BZOF doen wij dat in nauwe afstemming en overleg met de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf en Opsterland die primair verantwoordelijk zijn voor de -financiering van de- bibliotheekvoorzieningen in de drie gemeenten.

De raad van toezicht heeft de volgende bevoegdheden, verantwoordelijkheden en taken:

- *Werkgever*
De goede samenstelling en functioneren van de directeur-bestuurder(s), het beoordelen van de leden van het bestuur en is als werkgever verantwoordelijk voor de directeur-bestuurder(s).
- *Toezichthouder*
Het houden van toezicht op het handelen van de directeur-bestuurder(s) met betrekking tot de algemene gang van zaken en op het door hen gevoerde beheer en beleid. De raad van toezicht houdt integraal toezicht.

De toezichthoudende taak omvat:

- het toezicht houden op rechtmatige verwerving, bestemming en aanwending van de middelen;
- de goedkeuring van het strategisch beleid;
- de benoeming van de externe accountant;
- de goedkeuring van de jaarrekening, begroting en meerjarenbegroting;
- de goedkeuring van het jaarverslag;
- de benoeming en het ontslag van de leden van het bestuur;
- de rechtspositie en bezoldiging van de leden van het bestuur;
- de wijziging van de statuten;
- en ziet toe op toepassen van de Cultuur Code en de Code Goed Bestuur.

- *Klankbord*

Het functioneren als klankbord voor de directeur-bestuurder(s).

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor de eigen samenstelling en voor de kwaliteit van het eigen handelen. De raad evalueert het eigen handelen. Van deze evaluatie wordt een verslag gemaakt.

De rvt werkt met twee commissies: de remuneratie- en de auditcommissie.

4.2. Samenstelling

Leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn eenmaal herbenoembaar. De rvt bestaat uit de volgende leden:

Mevrouw I.A.D. Willems-Sloot, (42), voorzitter, renumeratiecommissie

Functie: Senior Adviseur Communicatie en Marketing bij Accolade

Nevenfunctie: -

Eerste benoeming: 2018

Herbenoeming: 2022

Einde tweede termijn: 2025

De heer A.G.W.J. Aukes (64), renumeratiecommissie

Functie: Mede-eigenaar Transpirit training en coaching, eigenaar Albert Aukes Training en Coaching

Nevenfuncties: docent jiu-jitsu

Eerste benoeming: 2016

Herbenoeming: 2020

Einde tweede termijn: 2023

De heer J. Akkerman, (64), auditcommissie

Functie: Bestuurder bij Micronclean Worldwide B.V. en Adviseur bij Thexton Armstrong

Nevenfuncties: Voorzitter RvC Rabo Zuidoost Friesland, Zaakvoerder Bosaq N.V. te België, Commissaris BKF Holding B.V., Commissaris Commewijne Toerisme Ontwikkeling N.V.

Suriname, Bestuurder Stichting Onafhankelijke Bedrijfsadviseurs, Board Member Malachite

(PTY) Ltd Zuid Afrika, Board Member

Thunderbolt (PTY) Ltd Zuid Afrika, Board

Member PMC (PTY) Ltd Zuid Afrika, Board

Member Micronclean en Acro Solutions

Singapore.

Eerste benoeming: 16 september 2021

Einde eerste termijn: 2025 (herkiesbaar)

Mevrouw mr. K.G.M. Koop-Lamers, (41), lid

Functie: Ondernemer

Nevenfuncties: Lid gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van CBO Meilân (PO),

bestuurslid gymnastiekvereniging Pegasus

Lemmer, Lid Cliëntenraad Antonius Zorggroep

Eerste benoeming: 16 september 2021

Einde eerste termijn: 2025 (herkiesbaar)

Mevrouw drs. M.E. Nooter, (65), vicevoorzitter

Functie: adviseur strategie en communicatie

Nevenfuncties: Raad van Toezicht

Stichting Comprix, adviseur Stichting April-meistakingen1943

Eerste benoeming: 16 september 2021

Einde eerste termijn: 2025 (herkiesbaar)

Mevrouw L. Nijenhuis, (45), auditcommissie

Functie: Ondernemer, organisatieadviseur en coach bij Aquila Academie

Mede-eigenaar, Trainer, Proces- en

Gespreksleider bij Deep Democracy Noord

Nevenfuncties: Lid Raad van Commissarissen

bij Omrop Fryslân, Voorzitter Stichting Sport

Evenementen Oude- en Nieuwehorne van de U3

Survivalrun en Sint Thomas Trailrun, Lid Team

Flink voor ondernemers met een passie voor

fietsen

Eerste benoeming: 16 september 2021

Einde eerste termijn: 2025 (herkiesbaar)

4.3 Vergaderingen en overleg

De rvt heeft in 2022 negen keer vergaderd met de bestuurder en twee keer overleg gevoerd met de OR. De rvt nam deel aan het overleg met de Friese bibliotheken over de administratieve financiële organisatie en de ondersteuning van de bibliotheken door Stichting Fers en in het verlengde daarvan de samenwerking met de accountant. Daarnaast is de rvt aanwezig geweest bij verschillende personeelsbijeenkomsten en bij diverse bijeenkomsten van het Fries Bibliotheken Netwerk.

In een aparte bijeenkomst heeft de rvt stil gestaan bij het eigen functioneren, de onderlinge samenwerking en taakverdeling. In afwachting van de uitkomst van de toekomstscenario's voor de BZOF zijn vanaf de tweede helft van het jaar de taken van het voorzitterschap onderling verdeeld.

Naast de gebruikelijke onderwerpen als de evaluatie van het meerjarenbeleidsplan 2018-2021, begroting 2023, de ontwikkeling van het meerjarenbeleidsplan 2023-2026, het Treasury Statuut, het aantrekken van een nieuwe accountant, organisatieontwikkeling en -strategie, WBTR, Makerlab is in 2022 is veel extra aandacht besteed aan de herinrichting, de opbouw en het functioneren van de organisatie in het algemeen. Met daarbij de ontwikkeling van een strategisch meerjarenbeleidsplan en de samenwerking met de drie gemeenten in het bijzonder.

Ook is de raad van toezicht in de tweede helft van het jaar mede op advies van de OR overgegaan tot een vaste aanstelling en benoeming van de directeur-bestuurder. Eind 2022 heeft de directeur-bestuurder tegen de verwachting in bekend gemaakt de BZOF te zullen verlaten.

Omdat in de afgelopen jaren diverse directeur-bestuurder(s) wisselingen plaatsvonden en omdat over de financiële (toekomst)situatie zorgen bestaan heeft de raad van toezicht besloten om een interim directeur-bestuurder aan te stellen die in afstemming met alle stakeholders en de drie gemeenten diverse toekomstscenario's voor de BZOF uitwerkt.

4.4 Vergoeding

De leden van de rvt ontvangen een jaarlijkse onkostenvergoeding. In 2022 was dat voor de leden €250,- en voor de voorzitter €450,-.

4.5 Financiële verantwoording

De bestuurder van BZOF heeft aan de leden van de rvt voorgelegd: de jaarrekening 2022, evenals het verslag over de gang van zaken en het gevoerde beleid in het afgelopen boekjaar. De jaarrekening werd gecontroleerd door Eshuis Registeraccountants. De verklaring van Eshuis Registeraccountants is opgenomen in hoofdstuk 5: jaarrekening 2022.

In overeenstemming met de bepalingen van artikel 20 van de statuten heeft de rvt de door de bestuurder opgemaakte jaarrekening in haar vergadering van 13 april 2023 vastgesteld en aan de bestuurder kwijting en decharge verleend voor het gevoerde beleid.

4.6 Financiën en begroting 2023

Resultaat

Het bedrijfsresultaat 2022 (resultaat voor dotaties en onttrekkingen reserves en na rentebaten en lasten) is € 119.529 negatief (begroot 2022 € 20.110 negatief).

Het vrije besteedbaar vermogen per 31 december 2022 (algemene reserves) is totaal € 152.912. Het werkkapitaal is € 116.421 afgenomen van € 603.539 op 31 december 2021 naar € 487.118 op 31 december 2022. Over 2022 zijn € 2.124.893 totale baten verantwoord, waarvan € 1.656.349 subsidiebatens en € 42.446 projectbaten. Het totaal van de subsidie van gemeenten is als structurele subsidie aan te merken. De overige subsidies, overige bedrijfsopbrengsten en projectbaten hebben een incidenteel karakter.

Solvabiliteit en liquiditeit

De solvabiliteit en liquiditeit zijn op totaalniveau van voldoende niveau. Zowel op korte als op langere termijn is de verwachting dat de stichting aan haar verplichtingen kan blijven voldoen en zijn de aanwezige liquide middelen voldoende om in de liquiditeitsbehoefte te voorzien.

Echter de opbouw van het eigen vermogen per gemeente is onder de aandacht van de directeur-bestuurder en de Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder is in gesprek met de drie gemeenten teneinde de opbouw van de reserves per gemeente op een gelijkwaardig niveau te brengen.

Risicobeheersing en continuïteit

Ten aanzien van risico's en onzekerheden vindt periodiek met de Raad van Toezicht een inventarisatie en analyse van risico's en onzekerheden plaats. Fraude risico's worden afgedekt via interne processen en functiescheiding binnen de organisatie en periodieke toetsing. Ten aanzien van geldende Governance Code Cultuur wordt deze zo veel mogelijk getoetst en nageleefd. In geval van risico's en afwijkingen van materieel belang

wordt actie ondernomen. Op dit moment zijn de volgende risico's en onzekerheden te vermelden, welke inzichtelijk zijn en waarop wordt ingespeeld:

BZOF is voor haar activiteiten afhankelijk van gemeentelijke subsidies. Uit de begroting 2023 is gebleken dat de door de gemeenten toegezegde subsidies niet toereikend zijn voor een kostendekkende begroting. De directeur-bestuurder is in gesprek met de gemeenten teneinde de toereikendheid van de toegezegde subsidies te bespreken, mede ook in lijn met de veranderende activiteiten van de bibliotheek en een bij de autonome ontwikkeling van de lasten achterblijvende indexering van de subsidies.

We zien dat de inkomsten en de uitgaven uiteen lopen als gevolg van het achterblijven van de gemeentelijke subsidie bij de gerealiseerde kostenontwikkeling bij ongewijzigd beleid. Het verschil neemt ieder jaar gestaag toe.

Ook zien we een toename van de vraag van de landelijke en gemeentelijke overheid naar diensten en producten. Deze vraag wordt nu vooral ingevuld met projecten en projectsubsidies, maar ontwikkelde diensten en producten worden nog onvoldoende geïntegreerd in beleid en organisatie. Het ontbreken van structurele financiering en waarborging van de continuïteit is een punt van overleg met de gemeenten.

Het negatieve resultaat in de jaarrekening 2022 is in hoge mate ontstaan door de hoogte van het ziekteverzuim. De kosten van invulling van kortdurend verzuim via Randstad lagen 56K boven de begroting en vervanging van langdurig zieken in cruciale posities was noodzakelijk voor de continuïteit in de organisatie. Tevens vraagt de ingezette transitie naar maatschappelijk-educatieve organisatie zorgt voor een verandering in werkwijze en inzet personeel. De verwachting is dat het ziekteverzuim en daarmee de begrote tekorten in de begroting 2023 teruggedrongen worden en vanaf 2024 onder controle zijn.

Begroting 2023

Baten		Lasten	
Exploitatiesubsidie gemeente	€ 1.731.734,-	Bestuur en organisatie	€ 67.400,-
		Huisvesting	€ 358.908,-
Opbrengsten	€ 246.259,-	Afschrijvingen activa	€ 73.680,-
Specifieke dienstverlening	€ 92.815,-	Personeel	€ 1.399.295,-
Diverse baten	€ 5.000,-	Administratie	€ 79.250,-
Projectbaten	€ 18.000,-	Transport	€ 3.000,-
		Collectie en media	€ 289.200,-
		Specifieke kosten	€ 22.000,-
		Diverse kosten	€ 3.550,-
		Projectkosten	€ 23.000,-
Totaal baten	€ 2.093.808,-	Totaal lasten	€ 2.370.134,-
Bedrijfsresultaat	€ - 276.326,-		
Begrote onttrekkingen reserves	€ - 44.250,-		
Begroot resultaat 2023	€ - 232.076,-		

5. Kengetallen

Bevolking	2021	% leden	2022	% leden
Ooststellingwerf	25.464	13%	25.680	13%
Opsterland	29.788	15%	29.791	15%
Weststellingwerf	26.130	15%	26.278	15%
Totaal	81.382	15%	81.749	14%

Leden	2021		Totaal 2021	2022		Totaal 2022
	0-17 jaar	18 jaar +		0-17 jaar	18 jaar +	
Ooststellingwerf	1.530	1.597	3.127	1.651	1.574	3.225
Opsterland	2.291	2.076	4.367	2.278	1.997	4.275
Weststellingwerf	1.902	1.948	3.850	2.030	1.897	3.927
Eindtotaal	5.723	5.621	11.344	5.959	5.468	11.427

Totaal leden	2021	instroom	uitstroom	2022
Gorredijk	2.670	460	411	2721
Haulerwijk	522	61	82	503
Noordwolde	854	169	154	868
Oosterwolde	2.407	451	330	2.532
Stellingwerf College	1.070	261	209	1.122
Ureterp	1.342	208	248	1.303
Wolvega	3.188	523	433	3.277
Appelscha	379	36	34	378
Beetsterzwaag	511	44	114	438
Totaal	12.943	2.213	2.015	13.142

Per gemeente	2021	instroom	uitstroom	2022
Ooststellingwerf	4.378	809	655	4.535
Opsterland	4.523	712	773	4.462
Weststellingwerf	4.042	692	587	4.145
Totaal	12.943	2.213	2.015	13.142

Jeugd	2021	instroom	uitstroom	2022
Gorredijk	1.316	313	238	1.392
Haulerwijk	256	48	49	256
Noordwolde	384	102	83	402
Oosterwolde	1.169	309	192	1.288
Stellingwerf College	1.070	261	209	1.122
Ureterp	736	143	166	714
Wolvega	1.518	363	253	1.628
Appelscha	105	25	21	107
Beetsterzwaag	239	29	94	172
Totaal	6.793	1.593	1.305	7.081

Per gemeente	2021	instroom	uitstroom	2022
Ooststellingwerf	2.600	643	471	2.773
Opsterland	2.291	485	498	2.278
Weststellingwerf	1.902	465	336	2.030
Totaal	6.793	1.593	1.305	7.081

Volwassenen	2021	instroom	uitstroom	2022
Gorredijk	1.292	129	171	1.251
Haulerwijk	253	13	33	234
Noordwolde	445	67	70	442
Oosterwolde	1.134	136	137	1.135
Ureterp	575	65	82	558
Wolvega	1.576	153	178	1.550
Appelscha	257	11	11	256
Beetsterzwaag	266	15	20	260
Totaal	5.798	589	702	5.686

Per gemeente	2021	instroom	uitstroom	2022
Ooststellingwerf	1.644	160	181	1.625
Opsterland	2.133	209	273	2.069
Weststellingwerf	2.021	220	248	1.992
Totaal	5.798	589	702	5.686

Uitleningen

Gemeente	Locatie	2021	2022
Ooststellingwerf	Appelscha	5.434	6.184
	Haulerwijk	10.264	12.330
	Oosterwolde	53.459	69.516
Totaal Ooststellingwerf		69.157	88.030
Opsterland	Beetsterzwaag	9.265	11.948
	Gorredijk	49.989	72.487
	Ureterp	22.522	31.654
Totaal Opsterland		81.776	116.089
Weststellingwerf	Noordwolde	14.132	18.417
	Wolvega	53.735	75.381
Totaal Weststellingwerf		67.867	93.798
Eindtotaal		218.800	297.917

Verlengingen

Gemeente	Locatie	2021	2022
Ooststellingwerf	Appelscha	833	1.053
	Haulerwijk	1.627	2.308
	Oosterwolde	9.886	16.965
Totaal Ooststellingwerf		12.346	20.326
Opsterland	Beetsterzwaag	1.813	2.192
	Gorredijk	8.663	17.205
	Ureterp	3.617	6.693
Totaal Opsterland		14.093	26.090
Weststellingwerf	Noordwolde	2.993	4.603
	Wolvega	11.043	17.018
Totaal Weststellingwerf		14.036	21.621
Eindtotaal		40.475	68.037

2022

Jaarrekening

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022 STICHTING BIBLIOTHEKEN ZUIDOOST FRYSLÂN

BATEN	2022	Begroting 2022	2021
Subsidies			
Exploitatiesubsidie gemeente	1.656.349	1.692.450	1.568.917
Bijdrage Friese literatuur	-	-	2.997
Coronacompensatie 2020 *	-	-	19.832
	1.656.349	1.692.450	1.591.746
Overige bedrijfsopbrengsten			
Opbrengsten	248.661	246.920	246.259
Specifieke dienstverlening	150.196	61.900	64.151
Diverse baten	27.242	5.730	21.178
	426.099	314.550	331.588
Projectbaten	42.446	28.000	81.458
Som der baten	2.124.893	2.035.000	2.004.792
LASTEN	2022	Begroting 2022	2021
Personeel			
Lonen en salarissen	900.553	816.450	768.876
Sociale lasten	144.627	131.530	133.049
Pensioenlasten	142.216	121.770	116.345
Overige personeelskosten	159.839	87.300	87.012
	1.347.236	1.157.050	1.105.282
Overige bedrijfskosten			
Bestuur en organisatie	55.190	54.700	55.358
Huisvesting	342.331	327.300	331.052
Afschrijvingen activa	74.462	83.000	61.701
Administratie	81.834	80.300	80.175
Transport	8.548	6.000	3.353
Automatisering	41.108	37.300	48.427
Collectie & media	218.968	249.610	242.899
Specifieke kosten	16.964	24.500	18.923
Diverse kosten	2.350	5.700	1.246
	841.755	868.410	843.134
Projectkosten	53.642	28.000	83.048
Som der lasten	2.242.633	2.053.460	2.031.464
Bedrijfsresultaat	-117.740	-18.460	-26.672
Rentebaten	-	-1.650	-2.205
Rentelasten	-1.789	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-119.529	-20.110	-28.877
Onttrekkingen aan bestemmingsreserves	167.895	25.080	54.766
Toevoegingen aan bestemmingsreserves	48.366	-	25.889
Onttrekking aan algemene reserve	-	-	-
	0-	4.970	0

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 STICHTING BIBLIOTHEKEN ZUIDOOST FRYSLÂN

ACTIVA <i>(na resultaatbestemming)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	452.797	454.784
Vlottende activa		
Vorderingen	69.948	72.528
Liquide middelen	940.814	926.267
	1.010.762	998.795
Totaal	1.463.559	1.453.579

PASSIVA <i>(na resultaatbestemming)</i>	31-12-2022	31-12-2021
Eigen vermogen		
Algemene reserves	180.000	180.000
Bestemmingsreserves	753.864	873.393
	933.864	1.053.393
Vorzieningen	6.050	4.929
Kortlopende schulden	523.644	395.256
Totaal	1.463.559	1.453.579

RESULTAATBESTEMMING 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

Resultaatbestemming	2022	Begroting 2022	2021
Ooststellingwerf			
Toevoeging reserve autom./inrichting	48.366		25.889
Onttrekking reserve startcollectie	-1.410		-
Totaal Ooststellingwerf	46.956	-	25.889
Opsterland			
Toevoeging reserve autom./inrichting	-		-35.482
Onttrekking reserve autom./inrichting	-90.841		-
Onttrekking reserve startcollectie	-1.410		-
Totaal Opsterland	-92.251	-	-35.482
Weststellingwerf			
Onttrekking algemene reserve	-		
Onttrekking reserve inbouwpakket Wolvega	-18.000	-18.000	-18.000
Onttrekking reserve autom./inrichting	-55.044		-1.284
Toevoeging reserve autom./ inrichting	-		-
Onttrekking reserve startcollectie	-1.190		-
Toevoeging reserve groot onderhoud	-		-
Totaal Weststellingwerf	-74.234	-18.000	-19.284
Totaal bibliotheken Zuidoost Fryslân	-119.529	-18.000	-28.877

Ooststellingwerf

De toevoeging aan de bestemmingsreserve inrichting/automatisering betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat.

De onttrekking aan de reserve startcollectie betreft de afschrijvingslasten van de investering in startcollectie Ooststellingwerf.

Opsterland

De onttrekking van de bestemmingsreserve inrichting/automatisering betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat.

De onttrekking aan de reserve startcollectie betreft de afschrijvingslasten van de investering in startcollectie Opsterland.

Weststellingwerf

De onttrekking aan de bestemmingsreserve inbouwpakket Wolvega betreft de afschrijvingslasten hiervan.

De onttrekking aan de bestemmingsreserve inrichting/automatisering betreft een gedeelte van het exploitatieresultaat.

De onttrekking aan de reserve startcollectie betreft de afschrijvingslasten van de investering in startcollectie Weststellingwerf.

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

	2022	2021
Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode:		
Bedrijfsresultaat	-117.740	-26.672
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	74.462	61.701
Mutaties voorzieningen	1.121	1.092
Mutaties in werkkapitaal:		
Mutatie vorderingen	2.580	-33.991
Mutatie kortlopende schulden	128.388	-41.692
	<u>130.968</u>	<u>-75.683</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	88.811	-39.562
Ontvangen interest	-1.789	-2.169
Betaalde interest	0	-
	<u>-1.789</u>	<u>-2.169</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	87.022	-41.731
Investerings in materiële vaste activa	-72.475	-199.791
Desinvesteringen van materiële vaste activa	0	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-72.475	-199.791
Opgenomen langlopende schulden	0	-
Aflossingen langlopende schulden	0	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	-
Mutatie geldmiddelen	<u>14.547</u>	<u>-241.522</u>

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

Algemeen

Voornaamste activiteiten

De stichting is statutair gevestigd te Weststellingwerf.

De stichting heeft ten doel in de gemeenten Ooststellingwerf, Opsterland en Weststellingwerf openbare bibliotheken op te richten en in stand te houden voor het beschikbaar stellen van media en informatie aan een ieder.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2021 behoeven niet te worden geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken. In de begroting 2022 heeft een herrubricering plaatsgevonden ten behoeve van de vergelijkbaarheid met de cijfers 2022.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en –terreinen en andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Kosten in verband met groot onderhoud worden verwerkt in de boekwaarde van het actief, voor zover wordt voldaan aan de activeringscriteria.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderverslies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderverslies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief zou zijn verantwoord.

Onderhanden projecten

In de waardering van onderhanden projecten worden de kosten die direct betrekking hebben op het project (zoals personeelskosten voor werknemers direct werkzaam aan het project en andere externe kosten die bij de uitvoering van het project worden gebruikt), begrepen.

De toerekening van opbrengsten en kosten op onderhanden projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van het werk ('percentage of completion'-methode) per balansdatum.

Uitgaven die verband houden met projectkosten die na de balansdatum tot te verrichten prestaties leiden, worden als activa verwerkt indien het waarschijnlijk is dat ze in een volgende periode zullen leiden tot opbrengsten. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten als last verwerkt.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Eigen vermogen

Algemene reserve/ egalisatierekening

Reserve waarin het resultaat na resultaatbestemming wordt gemuteerd. Het betreft in beginsel een vrije reserve, eventuele beperkingen kunnen zijn opgelegd door de subsidieverstrekker in de subsidievoorwaarden. Hiertoe wordt verwezen naar de toelichting op de balans.

Bestemmingsreserve

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door het bestuur van de bibliotheek.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel van resultaatbestemming.

De beperkte doelstelling van de reserve wordt uiteengezet in de toelichting op de balans.

Bestemmingsfonds

Reserve waaraan een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven door derden.

Dotaties aan en onttrekkingen uit deze reserves vindt plaats door middel via resultaatbestemming.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten worden alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de stichting zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen bijdragen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten. Zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en de stichting zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden worden zij verantwoord als subsidie-opbrengsten. Subsidies ter compensatie van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De vooruitontvangen bedragen (zowel kort- als langlopend) worden onder de overlopende passiva opgenomen en worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Overige opbrengsten

De overige opbrengsten bestaan voor een groot deel uit ontvangen contributies. De opbrengsten worden verantwoord zodra deze zijn ontvangen en worden vanaf dat moment naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht verantwoord, waarbij dit voor contributies gebaseerd is op de tijd dat het abonnement geldig is in de staat van baten en lasten opgenomen.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting. De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenlasten

De pensioenverplichtingen aan de werknemers zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB). Het betreft een middelloonregeling, waarbij het pensioen afhankelijk is van het salaris en het aantal deelnemersjaren. Als de financiële middelen van het pensioenfonds het toelaten, wordt het pensioen jaarlijks geïndexeerd. De actuele beleidsdekkingsgraad (gem. dekkingsgraad afgelopen 12 maanden) van het POB bedraagt per balansdatum 124,8%. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt ten laste van het resultaat gebracht. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. Verder wordt beoordeeld of er naast de premie andere verplichtingen zijn uit toezeggingen aan werknemers. In dat geval wordt een voorziening opgenomen.

De stichting heeft per balansdatum geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij pensioenfonds, anders dan het effect van eventuele hogere toekomstige premies. Voor pensioenfondsen gelden financiële spelregels. Daarin zijn eisen opgenomen waaraan de financiële positie moet voldoen. Gedurende 2021 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het vereiste niveau en had het pensioenfonds voldoende buffers om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen.

Cao-partijen hebben begin 2022 een opdrachtanvaardingsovereenkomst gesloten met het Pensioenfonds Openbare Bibliotheken (POB) voor een periode van twee jaar (2022 en 2023). De totale pensioenpremie is 20,7%. Van de pensioenpremie komt 75% voor rekening van de werkgever en 25% voor rekening van de werknemer. De door POB vast te stellen deelnemersbijdrage bedraagt in 2022 circa 7,93% van de pensioengrondslag. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen 2022 is 1,55% en van het partnerpensioen 1,085%. Het wezenpensioen verhoogd, ook voor toekomstige deelnemersjaren.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

ACTIVA

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Inrichting / inventaris	Automatisering	Start - collectie	Totaal
<i>Boekwaarde per 1 januari:</i>					
Aanschafwaarde	475.155	979.244	170.083	-	1.624.482
Cumulatieve afschrijvingen	-295.290	-765.952	-108.456	-	-1.169.698
Boekwaarde per 1 januari	179.865	213.292	61.627	-	454.784

Investing gebouw en inbouwpakket Gorredijk ad. 1.745.000 in 2009 is geheel gefinancierd met investeringssubsidie gemeente en derhalve niet in de aanschafwaarde opgenomen. Bij ontbinding van de Stichting of beëindiging van de activiteiten in Gorredijk zullen het appartementsrecht en de toebedeelde grond om niet vervallen aan de gemeente.

Het pand in Gorredijk met een boekwaarde van € 0 heeft een WOZ waarde van € 1.164.000.

Mutaties boekjaar:

Investing	-	-	-	72.475	72.475
Desinvesteringen aanschaf	-	-	-	-	-
Desinvesteringen afschrijving	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-20.520	-28.126	-21.806	-4.010	-74.462
	-20.520	-28.126	-21.806	68.465	-1.987

Stand per 31 december:

Aanschafwaarde	475.155	979.244	170.083	72.475	1.696.957
Cumulatieve afschrijvingen	-315.810	-794.078	-130.262	-4.010	-1.244.160
Boekwaarde per 31 december	159.345	185.166	39.821	68.465	452.797

Afschrijvingspercentages	4 - 10%	10%	20%	10%
--------------------------	---------	-----	-----	-----

De aanschaf van media wordt in één keer ten laste van de staat van baten en lasten gebracht met uitzondering van startcollecties.

Vlottende activa

	31-12-2022	31-12-2021
<i>Vorderingen</i>		
Debiteuren	34.003	8.389
Te vorderen BTW	18.664	32.087
Nog te ontvangen bedragen	-	6.076
Onderhanden projecten	-	21.339
Overige vorderingen en overlopende activa	17.281	4.635
	<u>69.948</u>	<u>72.528</u>
<i>Liquide middelen</i>		
Banken	937.471	924.187
Kassen bibliotheken	911	2.080
Gelden onderweg	2.432	-
	<u>940.814</u>	<u>926.267</u>
De liquide middelen staan ter vrije beschikking		
Totaal vlottende activa	<u>1.010.762</u>	<u>998.795</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

PASSIVA

Eigen vermogen

Overzicht reserves	Stand per 1-1-2022	Onttrekking	Toevoeging	Stand per 31-12-2022
<u>Algemene reserves</u>				
Algemene Reserve Ooststellingwerf	60.000			60.000
Algemene Reserve Opsterland	60.000			60.000
Algemene Reserve Weststellingwerf	60.000			60.000
Totaal algemene reserve	180.000	-	-	180.000
<u>Bestemmingsreserves</u>				
<i><u>Bestemmingsreserves tbv activa</u></i>				
Inbouwpakket Wolvega	175.500	18.000	-	157.500
Totaal Weststellingwerf	175.500	18.000	-	157.500
<i><u>Overige bestemmingsreserves</u></i>				
Inrichting/autom. Ooststellingwerf	282.061	1.410	48.366	329.017
Groot onderhoud Oosterwolde	20.407			20.407
Totaal Ooststellingwerf	302.468	1.410	48.366	349.424
Inrichting/autom. Opsterland	286.452	92.251		194.200
Groot onderhoud Gorredijk	44.400			44.400
Totaal Opsterland	330.852	92.251	-	238.600
Inrichting/autom. Weststellingwerf	-1.284	56.234		-57.517
Groot onderhoud Wolvega	30.429			30.429
Totaal Weststellingwerf	29.145	56.234	-	-27.088
Personeel	35.428			35.428
Totaal algemeen	35.428	-	-	35.428
Totaal bestemmingsreserves	873.393	167.895	48.366	753.864
TOTAAL	1.053.393	167.895	48.366	933.864

Bestemmingsreserves ten behoeve van activa

In Weststellingwerf bestaat een bestemmingsreserve ter dekking van afschrijfkosten van activa. De aard en bestemming van deze specifieke reserve is aangebracht door de bestuurder en zal niet worden gewijzigd. Bij beoordeling van de financiële positie van de bibliotheken dient hier rekening mee te worden gehouden.

Met betrekking tot de negatieve bestemmingsreserve inrichting/ automatisering Weststellingwerf wordt opgemerkt dat de Bibliotheek in gesprek is met de Gemeente het tekort aan te vullen.

Overige bestemmingsreserves

Op 1 januari 2015 is de WSOB in werking getreden. Deze nieuwe wet benoemt 5 kernfuncties voor de openbare bibliotheek. De reserves zijn bestemd om inhoud en vorm te geven aan de 5 kernfuncties en om de transformatie van collectie naar connectie te realiseren.

Voor de verklaring van de mutaties in de reserves zie resultaatbestemming.

4) Voorzieningen

	Stand per 1-1-2022	Onttrekking	Toevoeging	Stand per 31-12-2022
- Jubileavoorziening	4.929		1.121	6.050
TOTAAL	4.929	-	1.121	6.050

De toevoeging aan de voorziening jubilea betreft de herberekende verplichting.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

PASSIVA (vervolg)

Kortlopende schulden	31-12-2022	31-12-2021
Te betalen salarissen	2.360	855
Te betalen loonheffing en sociale premies	43.575	37.633
Te betalen pensioenpremie	22.297	36.078
Reservering vakantiedagen	64.040	47.086
Reservering vakantiegeld	38.429	30.991
Subtotaal	170.701	152.644
Crediteuren	108.563	56.623
Vooruitontvangen contributie	151.640	151.178
Onderhanden projecten	61.352	19.598
Overige schulden en overlopende passiva	31.388	15.214
Totaal kortlopende schulden	523.644	395.256

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Huurverplichtingen:

Locatie:

Oosterwolde:	De huurverplichting bedraagt € 23.023 per jaar tot eind juli 2026 met een opzegtermijn van 12 maanden.
Appelscha:	De huurverplichting bedraagt € 9.265 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden.
Haulerwijk:	De huurverplichting bedraagt € 20.000 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 3 maanden.
Beetsterzwaag:	De huurverplichting bedraagt € 22.653 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 12 maanden.
Ureterp:	De huurverplichting bedraagt € 25.454 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 24 maanden.
Wolvega:	De huurverplichting bedraagt € 77.278 per jaar en loopt tot 31 december 2024 met een opzegtermijn van 24 maanden.
Noordwolde:	De huurverplichting bedraagt € 14.880 per jaar voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van 12 maanden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

BATEN	2022	Begroting 2022	2021
Subsidies			
Exploitatiesubsidie gemeente	1.656.349	1.692.450	1.568.917
Bijdrage Friese literatuur	-	-	2.997
Coronacompensatie 2020	-	-	19.832
	1.656.349	1.692.450	1.591.746

De structurele subsidie van de gemeentes 2022 komt lager uit dan begroot. De beschikkingen van de gemeenten zijn lager dan de aangevraagde subsidie over 2022.

Onder de exploitatiesubsidie 2022 is een subsidiebedrag van € 17K voor dBos van de Gemeente Ooststellingwerf verantwoord, die betrekking heeft op 2021.

Met betrekking tot de structurele exploitatie subsidies van de Gemeente Opsterland en Ooststellingwerf is voor de subsidies verstrekt tot en met 31 december 2021 een vaststellingsbeschikking afgegeven. Door de Gemeente Weststellingwerf is voor de structurele exploitatiesubsidies een vaststellingsbeschikking afgegeven tot en met 31 december 2020.

De subsidievoorwaarden van de structurele subsidies zijn openbaar en in te zien op de websites van de betreffende gemeenten.

Overige bedrijfsopbrengsten

Opbrengsten	248.661	246.920	246.259
Specifieke dienstverlening	150.196	61.900	64.151
Doelsubsidies	-	-	14.200
Diverse baten	27.242	5.730	6.978
	426.099	314.550	331.588

Onder de opbrengsten zijn de contributiebijdragen, te laat gelden en opbrengsten van schadevergoedingen van leden verantwoord.

De contributieopbrengsten 2022 liggen nagenoeg op het niveau van 2021 en 0,5% lager dan begroot voor 2022.

Onder de specifieke dienstverlening zijn de opbrengsten dienstverlening aan bedrijven en scholen opgenomen, opbrengsten voor cursussen en workshops Alsook opbrengsten van kopieën, detachering en verhuur van ruimten.

In 2022 zijn er meer huuroopbrengsten gegenereerd en tevens is er een bedrag van € 20K verantwoord met betrekking tot nagefactuurde huur 2021.

Voor de bijdragen van scholen voor dBos (de Bibliotheek op school) zijn in 2022 nieuwe afspraken gemaakt voor een hogere bijdrage waardoor de opbrengsten van scholen hoger zijn dan 2021 en hoger dan begroot.

Onder de diverse baten zijn o.a. incidentele baten verantwoord door Fers en Stichting Lezen.

Projectbaten	42.446	28.000	81.458
---------------------	---------------	---------------	---------------

Voor toelichting van de projectbaten zie onder toelichting projectkosten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

LASTEN	2022	Begroting 2022	2021
Personeel			
Lonen en salarissen	900.553	110% 816.450	768.876
Sociale lasten	144.627	110% 131.530	133.049
Pensioenlasten	142.216	117% 121.770	116.345
Overige personeelskosten	159.839	183% 87.300	87.012
	1.347.236	1.157.050	1.105.282

Het gemiddeld aantal werknemers is 20,62 FTE (2021: 18,47 FTE).

Door een hoog langdurig ziekteverzuim in 2022 zijn er extra personeel aangetrokken om enerzijds de reguliere werkzaamheden op een voldoende niveau door te zetten en tegelijkertijd met medewerkers te werken aan een nieuw strategie plan en veranderingen door te voeren.

Naast de inzet van extra FTE is er in 2022 ook meer inzet geweest van uitzendkrachten (€ 55K) en zijn de vakantiedagen van langdurig zieke werknemers opgelopen waardoor er € 17K extra kosten zijn verantwoord voor opgebouwde verlofdagen.

Overige bedrijfskosten

Bestuur en organisatie	55.190	54.700	55.358
Huisvesting	342.331	327.300	331.052
Afschrijvingen activa	74.462	83.000	61.701
Administratie	81.834	80.300	80.175
Transport	8.548	6.000	3.353
Automatisering	41.108	37.300	48.427
Collectie & media	218.968	249.610	242.899
Specifieke kosten	16.964	24.500	18.923
Diverse kosten	2.350	5.700	1.246
	841.755	868.410	843.134

De kosten voor bestuur en organisatie zijn in totaal in lijn met de begroting uitgekomen voor 2022. Binnen deze kosten zijn de accountantskosten € 3,5K hoger uitgevallen door meerwerk en de kosten voor promotie, publiciteit en voorlichting € 5,8K lager.

De huisvestingskosten zijn hoger dan begroot door niet geplande kosten voor de vervanging van armaturen in de Gemeente Ooststellingwerf en de Gemeente Weststellingwerf.

De afschrijvingen 2022 zijn lager dan begroot doordat geplande investeringen voor 2022 niet zijn gedaan en de investering in startcollecties lager zijn dan begroot.

De kosten voor collectie en media bestaat uit de aanschaf van boeken, abonnementen t.b.v. uitleen, leenrechtvergoeding en andere

De leenrechtvergoeding per jaar wordt gebaseerd op het aantal uitleningen in het voorgaande boekjaar. De uitleningen 2021 zijn lager dan uitgekomen dan begroot, waardoor de leenrechtvergoeding 2022 ook lager is.

Tevens zijn er in 2022 minder aankopen gedaan voor boeken waardoor de totale kosten 2022 voor collectie en media lager uitkomen dan begroot.

Onder de specifieke kosten zijn o.a. kosten verantwoord met betrekking tot specifieke activiteiten in de bibliotheek alsook kosten voor dienstverlening scholen en bedrijven, cursussen en workshops.

De activiteiten alsook de kosten voor dienstverlening aan bedrijven is achtergebleven op de begroting.

Projectkosten

	Projectbaten 2022	Projectkosten 2022	Saldo
Taalregisseur	260	-	260
Cultuurcoach	3.344	3.344	-
Digitale Inclusie (IDO)	30.181	30.181	-
Fablab Gorredijk	8.661	20.117	-11.456
	42.446	53.642	-11.196

De verantwoorde projectbaten zijn baten met een incidenteel karakter.

Onder de projectbaten is een totaal bedrag van € 12.480 verantwoord welke verkregen zijn van de Gemeenten Opsterland.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

Verantwoording WNT 2022 Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam	I. Rozemeijer		H.J. van der Ven		I. Rozemeijer	
	Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder		Directeur-Bestuurder	
Functiegegevens	2022		2021		2021	
Kalenderjaar	2022		2021		2021	
Aanvang en einde functievervulling in het kalenderjaar	1/1 - 31/12		01/01 - 31/3		15/10 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,96		1,0		0,89	
Dienstbetrekking	Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.406		28.111		16.834	
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremie)	12.928		3.284		2.401	
Subtotaal	104.334		31.395		19.235	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-		-		-	
Totale bezoldiging	104.334		31.395		19.235	
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging	216.000		52.250		38.709	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.	

Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Naam	R. Siebinga-Bookelmann	
	Interim Directeur-Bestuurder	
Functiegegevens	2021	
Kalenderjaar	2021	
Periode functievervulling in het kalenderjaar	15/03 - 15/10	
Aantal kalendermaanden functievervulling in 2021	7,0	
Contract	Freelanceovereenkomst	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	199	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	187.200	
Individueel toepasselijke maximale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	122.783	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	67.870	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	
Totale bezoldiging	67.870	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹³	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹⁴	n.v.t.	

Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder in 2022

Naam topfunctionaris	Functie
I.A.D. Willems-Sloot	Voorzitter en lid remuneratiecommissie
M.E. Noolter	Lid en vicevoorzitter
A.G.W.J. Aukes	Lid en lid remuneratiecommissie
J. Akkerman	Lid en lid auditcommissie
L. Nijenhuis	Lid en lid auditcommissie
K.G.M. Koop - Lamers	Lid

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

VASTSTELLING EN ONDERTEKENING

Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

Vaststelling en ondertekening door bestuurders

Het bestuur van Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân heeft de jaarrekening 2022 vastgesteld op xxxxx 2023.

J. Bethlehem
Directeur-Bestuurder

Ondertekening door toezichhouders

I.A.D. Willems-Sloot
Voorzitter en lid remuneratiecommissie

M.E. Nooter
Lid en vicevoorzitter

A.G.W.J Aukes
Lid en lid remuneratiecommissie

J. Akkerman
Lid en lid auditcommissie

L. Nijenhuis
Lid en lid auditcommissie

K.G.M. Koop - Lamers
Lid

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en Raad van Toezicht van Stichting Bibliotheken Zuidoost Fryslân

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening

